

та розвитку дітей з особливими освітніми потребами. Мультимедійні, інтерактивні, модульно-розвивальні, особистісно-орієнтовані та ігрові методики значно підвищують рівень освіти усіх дітей та сприяють досягненню основних завдань Нової української школи та усього українського суспільства.

Список використаних джерел:

1. Дмитриева В. Методика раннього развития Марии Монтессори. От 6 месяцев до 6 лет / В.Дмитриева – М: Издательство «Эксмо», 2008. – 224 с.
2. Концепція розвитку інклюзивної освіти. – Наказ МОН від 01.10.2010. – № 912.
3. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України <https://mon.gov.ua/ua/statistichni-dani>

УДК:316.77:616.896-053.2

**ДІАГНОСТИКА КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК
У ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ З АУТИЗМОМ**

*Мончак Тетяна, здобувач ступеня вищої освіти «магістр»
Науковий керівник: Чопик Леся, кандидат педагогічних наук
Вінницька академія неперервної освіти (Україна)*

**DIGNOSTIC OF COMMUNICATIVE SKILLS CHILDREN
WITH AUTISM DESORDER**

*Monchak Tetyana, master's student
Vinnytsya Academy of Uninterrupted Education, Ukraine*

Анотація. Стаття присвячена діагностиці проблем з комунікацією у дітей раннього віку. При виявленні порушень можливо діагностувати у дитини риси аутистичного спектру та корегувати їх.

Ключові слова: аутизм, діагностика, комунікативні навички, сумісна увага.

Abstract. Thesis is about diagnostic methods that help identified the problem in communicative skills. Autistic disorder could be identified with these methods and could be start the corrective course.

Key words: autism, communicative skills, diagnostic, cooperative attention.

Важко діагностувати проблему в ранньому віці, приблизно у півтора–два роки нормотипові діти та діти з аутизмом можуть зі сторони виглядати однаково, просто в кожного свої індивідуальні особливості.

Для спеціалістів та батьків важливо не упустити момент та якомога раніше визначити проблему в розвитку дитини. Для цього потрібно змінити критерій оцінки: не оцінювати через призму мовленнєвих навичок (знає певний обсяг слів, поєднує у словосполучення та прості речення), а визначати рівень комунікативної компетенції дитини. Давайте докладніше розглянемо, що саме слід розуміти під комунікацією та що дасть нам можливість діагностувати проблеми в розвитку.

Провідна діяльність, ще за Л.С. Виготським, для раннього віку – це емоційне спілкування з дорослим та гра. Основним видом діяльності є різноманітне маніпулювання з предметами. Комунікація на даному етапі являє собою:

1. Сумісну увагу. Дитина і дорослий сидять на одному рівні та разом дивляться на предмет і не просто дивляться, а й взаємодіють. Тобто разом грають та спілкуються навколо визначеного предмета. Це можна робити мовчки і, навіть, без жестів. Є іграшка, і дорослий спільно з дитиною дивляться і граються з нею. Для дітей зі спектром аутизму це досить складно, що може стати певним діагностичним фактором.

2. Якщо існує сумісна увага дорослого та дитини навколо іграшки, то наскільки довго вона утримується. Можливо, що дитина здатна утримати увагу всього лише декілька секунд, а тоді увага дитини переключається на щось інше. І так триває весь час: дитина пересувається від одного предмета до іншого, а дорослий за нею, намагаючись вловити предмет інтересу і зупинитись на ньому хоч на кілька хвилин.

Іноді ж навпаки, якийсь визначний предмет може захопити дитину надовго, так що вона повністю і надовго зосереджується тільки на ньому. І у дорослого виходить тільки ненадовго «вклинитись» у гру дитини з предметом.

3. Перехід погляду з іграшки на дорослого. Діти з типовим розвитком у півтора роки дуже добре розуміють, що предмети у просторі не з'являються самі по собі. Якщо дитина хоче взяти, наприклад, машинку, але її хтось тримає, то дитина не буде з усіх сил тягнути, не дивлячись на того, хто її тримає. Вона, в першу чергу, як мінімум, погляне на людину, яка тримає предмет. Також існує переведення погляду з людини на предмет, який цікавить дитину. Діти з типовим розвитком, граючись, час від часу поглядають на дорослого, слідкуючи за його реакцією. Дітям з аутизмом реакція дорослого байдужа, вони можуть тривало маніпулювати предметами, не чекаючи схвалення.

4. Вираження прохання. Дитина з типовим розвитком у півтора роки, якщо іграшка або ласощі їй недоступні, звернеться до найближчого дорослого по допомогу. Зазвичай, це роблять вказівним жестом (вказуючи на бажаний об'єкт, потім погляд на дорослого, і часто ще додаючи який-небудь звук або вигук), або протягуючи руки до іграшки (також суміщаючи контакт очима з переведенням погляду від іграшки до дорослого). Діти з проблемами в комунікації (часто зустрічається у дітей з аутизмом) або тягнуть дорослого за руку (маніпулюючи дорослим як предметом), або ж самотійно намагаються дістатись до бажаного, не звертаючись до оточуючих ніяк. Або плачуть, або змінюють предмет зацікавленості на більш доступний.

Висновок. Це орієнтовний перелік речей, який може вказувати на труднощі в комунікації у дитини. Вона розвивається та навчається у ситуаціях сумісної уваги з дорослим. Якщо таких ситуацій дуже мало, то це відповідно означає, що в дитини замало ситуацій, в яких вона може навчитись чомусь в дорослого.

Наприклад, мова у дитини не може розвиватись ефективно, якщо вона велику кількість часу присвячує дослідженню предметів. І якщо дитина не спілкується, хоча б невербально, на рівні спілкування поглядами з дорослим з приводу цих самих предметів.

Отже, дітям з труднощами в комунікації, що вище перераховані (відсутність сумісної уваги, невміння висловити своє прохання тощо), слід приділити увагу інтенсивному навчанню саме в тих областях, де виникають проблеми. Це надзвичайно важливо зробити у ранньому віці, адже ці навички та компетенції є базою для розвитку мови в майбутньому.

Список використаних джерел:

1. Маврина И.В. Развитие взаимодействия младших дошкольников со сверстниками в условиях образовательного процесса / И.В.Маврина // Психологическая наука и образование, 2005. – №2. – С. 31-33.
2. Скрипник Т.В. Феноменология аутизма : Монографія / Т.В. Скрипник. – К., «Фенікс», 2010. – 320 с.

УДК:378.016:[373:376]

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО РОБОТИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

Мороз Анастасія, здобувач ступеня вищої освіти «бакалавр»
Науковий керівник: Ю. В.Кушнір, кандидат педагогічних наук, доцент
Донецький національний університет імені Василя Стуса (Україна)

FEATURES OF PREPARATION FUTURE PEDAGOGUES TO WORK IN CONDITIONS OF INCLUSIVE EDUCATION

Moroz Anastasiia, fourth-year student
Vasyl' Stus Donetsk National University (Ukraine)

Анотація. Статтю присвячено аналізу особливостей підготовки майбутніх педагогів до роботи в умовах інклюзивної освіти. Здійснено огляд актуального стану впровадження інклюзії в Україні. Подано опис професійної підготовки, як процесу формування системи інтегративних якостей майбутнього фахівця та окреслено напрямки освітньої та особистісної підготовки педагогів.

Ключові слова: інклюзія, інклюзивна освіта, діти з особливими освітніми потребами, професійна підготовка.

Abstract. The article is devoted to the analysis of peculiarities of the preparation of future pedagogues for work in the conditions of inclusive education.